

REPUBLIKA
SLOVENIJA

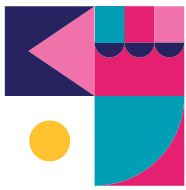
MINISTRSTVO
ZA KULTURO

MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN
IZOBRAŽEVANJE

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

cankarjev dom

**Kulturni
bazar**
2023

PROGRAM STROKOVNEGA USPOSABLJANJA

31. marca 2023

v Cankarjevem domu, Prešernova cesta 10, Ljubljana

Jubilejni, 15. Kulturni bazar prinaša bogat program strokovnega usposabljanja. Skoraj petdeset dogodkov na ta dan udeleženkam in udeležencem omogoča, da si program oblikujete po svojih potrebah in željah.

Osrednja tema Kulturnega bazara 2023 je **Ustvarjalnost za trajnostni razvoj**. Ob predavanjih, predstavitev, delavnicah, razstavah in pogovorih se bomo spraševali, kaj je trajnostni razvoj, kako ga razumemo v polju kulture in umetnosti, kakšno mesto imata kultura in umetnost pri ustvarjanju trajnostne prihodnosti, kaj je in bo v prihodnje sploh vredno vedeti in znati ter kaj in kako poučevati za prihodnost?

Strokovno usposabljanje namenjamo:

- strokovnim delavkam in delavcem iz vzgoje in izobraževanja:
 - vrtcev, osnovnih in srednjih šol,
 - osnovnih šol s prilagojenim programom ter zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami,
 - glasbenih šol, dijaških domov, ljudskih univerz,
 - Zavoda RS za šolstvo, Centra RS za poklicno izobraževanje, Centra šolskih in obšolskih dejavnosti, CMEPIUS-a, Andragoškega centra RS idr.,
- strokovnim delavkam in delavcem ter študentkam in študentom različnih fakultet in akademij;
- strokovnim delavkam in delavcem iz kulture ter kulturnim ustvarjalkam in ustvarjalcem;
- strokovnim delavkam in delavcem širše strokovne javnosti, ki lahko pri svojem delu vključujete kulturnovzgojne vsebine;
- načrtovalkam in načrtovalcem politik ter strokovnim delavkam in delavcem na pristojnih ministrstvih in državnih ustanovah, ki v različnih resorjih skrbite za programe in projekte za otroke in mladino;
- načrtovalkam in načrtovalcem politik ter strokovnim delavkam in delavcem v občinah in lokalnih skupnostih, ki skrbite za kulturo in izobraževanje oz. družbene dejavnosti;
- staršem in drugim družinskim članicam in članom ter vsem, ki želite otrokom in mladim približati kakovostne kulturne vsebine, jim zagotoviti ustvarjalno preživljanje prostega časa ali pa skrbite za kakovostno družinsko kulturno pismenost;
- vsem, ki vas zanimata kultura in kulturno-umetnostna vzgoja.

Partnerji

REPUBLIKA
SLOVENIJA

MINISTRSTVO
ZA ZDRAVJE

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

MINISTRSTVO ZA
NARAVNE VIRE IN PROSTOR

CMEPIUS
Center RS za mobilnost
in evropske programe
izobraževanja in
usposabljanja

CPI
CENTER RS ZA
POKLICNO
IZOBRAŽEVANJE

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

Častna pokroviteljica

Slovenska
nacionalna komisija

Medijski partner

PRIJAVE

Udeležbo na strokovnem usposabljanju Kulturni bazar 2023 si zagotovite z e-prijavo, ki je vaša vstopnica na izbrane dogodke.

Program je zasnovan tako, da so vsebine zanimive za vse naštetih skupine strokovnih delavk in delavcev, zato tega pri posameznih dogodkih ne navajamo posebej. Pri dogodkih, pri katerih je vsebinski poudarek prilagojen določeni skupini v okviru vzgojno-izobraževalnega sistema, je to posebej označeno (vrtec – V, osnovna šola – OŠ ali posamezna vzgojno-izobraževalna obdobja – VIO: 1 – prvo VIO, 2 – drugo VIO, 3 – tretje VIO, srednja šola – SŠ).

Če si želite izbrati program, ki vam bo najbolj po meri glede na zanimanje in področje dela, vam priporočamo, da se prijavite čim prej, **saj je število sedežev v dvoranah in predavalnicah omejeno.**

Prijavo pošljite čim prej, najpozneje pa do 24. marca 2023.

Potrdilo o udeležbi na strokovnem usposabljanju lahko prejmete vsi, ki se udeležite dogodkov v skupnem obsegu **vsaj osmih šolskih ur.**

Udeležite se lahko tudi le posameznih dogodkov, vendar je tudi v tem primeru **potrebna e-prijava (kot vstopnica).**

Udeležba na strokovnem usposabljanju je za vse udeležence brezplačna.

Kulturni bazar 2023 bo organiziran skladno z načeli trajnostnega razvoja.

Izrazi v besedilu, zapisani v slovnični obliki moškega spola, so uporabljeni kot nevtralni in veljajo enakovredno za oba spola.

8.30–10.00

Pozdravni nagovori

Cankarjev dom; Zavod RS za šolstvo; Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje; Ministrstvo za kulturo

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj

Ne le za dobro ljudi, temveč vsega planeta,

plenarno predavanje

Predava: dr. Polonca Lovšin, arhitektka in umetnica

Da je stanje sveta, v katerem živimo, kritično, nam dokazujejo številne krize, in ena izmed največjih je okoljska. Prav nič torej ne preseneča, da se vse več umetniških praks, predstav, razstav in druge kulturne produkcije osredotoča na ekološka vprašanja, predvsem drugačnega razumevanja razmerja človeka, narave in planeta. Ker je okoljska kriza neločljivo povezana z družbenimi, gospodarskimi in političnimi procesi, so številni ekološki umetniški projekti socialno angažirani in politični. Umetniki s svojimi različnimi pristopi povezujejo lokalno znanje z znanostjo, naravoslovjem, družboslovjem in drugimi vedami ter pripovedujejo zgodbe tako, da vzbudijo radovednost, čudenje ali akcijo. Umetnost ima lahko s svojo dolgo zgodovino eksperimentiranja, domiselnih iznajdb, radikalnega razmišljanja in imaginacije osrednjo vlogo pri preobrazbi družbe, saj je s koncepti in zaznavami zmožna vplivati na razumevanje nas samih in našega odnosa do sveta.¹

Vemo, da države sveta že več desetletij intenzivno iščejo systemske rešitve za uresničitev trajnostnega razvoja sveta in sklepajo okoljske strateške dogovore,² vendar imamo občutek, da se uresničujejo prepočasi. V tem trenutku, ko se govori o ogroženosti planeta in nas samih, umetnost med drugim razvija kreativne rešitve in imaginarne predstave prihodnosti, kar vliva optimizem, ki ga potrebujemo.

Predavanje predstavi umetniške projekte, v katerih avtorica raziskuje drugačne načine sobivanja z naravo, v navezavi z deli drugih umetnikov v lokalnem in globalnem okviru. Povezuje jih ideja spremenjenega pogleda na človeka znotraj narave, ki ne gleda le na dobro ljudi, temveč vsega planeta.

Arhitektka in umetnica **Polonca Lovšin** je na Univerzi v Ljubljani diplomirala najprej na Fakulteti za arhitekturo (1996), nato še na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje (2001), kjer je zaključila tudi podiplomski študij (2005). Doktorski študij vizualnih umetnosti je dokončala na Univerzi Bauhaus v Weimarju (2015). Doslej je sodelovala že na številnih samostojnih in skupinskih razstavah tako doma kot v tujini ter gostovala

¹ Demos, T. J. (2016). *Decolonizing Nature: Contemporary Art and the Politics of Ecology*. Sternberg Press, London 2016.

² Doslej najobsežnejši strateški načrt, sprejet na vrhu Združenih narodov, je *Spremenimo svet: Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030*, ki so ga podpisali leta 2015 in ga je do danes sprejelo 193 članic.

na umetniških rezidencah v Evropi in ZDA. V Sloveniji je dobitnica nagrade zlata ptica (2010) in priznanja Riharda Jakopiča (2018). Polonca Lovšin je članica umetniškega društva KUD Obrat, s katerim so dvanajst let razvijali skupnostno in ekološko naravnani projekt Onkraj gradbišča (Ljubljana, 2010–2022). Je samozaposlena v kulturi ter docentka za likovno umetnost na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem in Univerze v Mariboru.

Foto: Dejan Habicht

Neposredni prenos plenarnega predavanja bo na 3. programu Radia Slovenija – ARS.

11.00–11.45

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj

Ko bo prišla pomlad: vzgoja in izobraževanje za trajnostno prihodnost,

predavanje

Predava: dr. Gregor Torkar, Pedagoška fakulteta UL

»Na vrtu je bila pomlad, po vrtu je šla mladost, polna življenja. In Ivan je čutil, da bo dom živel, da bo živela zemlja, ker v hiši je mladost – pomlad, pesem.«

(Miško Kranjec, *Pomlad*, 1947)

Vsem tistim, ki svojo poklicno pot posvečamo vzgoji in izobraževanju za trajnostni razvoj (VITR) ter to uresničujemo v vzgojno-izobraževalnih ustanovah na različnih ravneh izobraževanja, je jasno, da pogosto nimamo širše podpore ali nismo dobro razumljeni, kaj oziroma zakaj to počnemo. VITR je, kljub velikim besedam odločevalcev, še vedno v zaodrju, kvečjemu statist v veliki predstavi, kjer naj bi se dogajale bolj pomembne stvari za človeštvo.

V takšnih razmerah so poglobljene razprave o potrebnih družbenih spremembah, ki bi človeštvo zamejile na raven nosilne zmogljivosti planeta, težko uresničljive.

Čas je že pokazal, da poglobljena obravnava okoljskih tematik ni mogoča brez systemskega pristopa. Sistem namreč implicira prepletenost pojavov (ekoloških, gospodarskih, socialnih, moralnih, političnih), ki se sicer zdijo nepovezani. V prvi vrsti sta potrebna iskreno spoznanje ter globoka ponižnost človeštva do planeta in njegove celovitosti. Težko je namreč z optimizmom interpretirati trenutne okoljske kazalnike planetarnega sistema. Opozarjajo nas na nujnost hitrega in korenitega ukrepanja.

Danes znanost in tehnologija dosegata neslutene razsežnosti, ki jim z obstoječimi družbenimi oziroma institucionalnimi sistemi ne zmoremo slediti, kaj šele ustrezno ovrednotiti njihovih vplivov na kulturo bivanja. Ob bliskovitih ekoloških, tehnoloških, gospodarskih in socialnih spremembah je vse opaznejša popolna odtujitev človeka od narave, ki pa ne more biti trajna, ker povzroča razkroj v dve smeri: uničenje narave in razčlovečenje človeka.

Težko je definirati, kaj je in bo v prihodnje sploh vredno vedeti in znati? Kaj je in bo vrednota? Kaj in kako poučevati za prihodnost? Kaotičnost razmer, ki je še posebej razvidna v podnebni krizi, vpliva na moralo učečih se in njihovih učiteljev. Kako pristopiti do učenca ali dijaka, ki ga prevevata okoljska melanholija in nihilizem? Kako ostati moralen in priseben v teh časih? Učitelji se zagotovo še nikoli v zgodovini nismo srečali s tako zastrašujočimi izzivi kot tudi ne z večjo priložnostjo za systemske spremembe, ki jih v prispevku tudi podrobneje naslavljam. Z medsebojnim sodelovanjem, povezovanjem različnih področij in kakovostno kulturno-umetnostno vzgojo lahko prispevamo k inovativnejšemu učnemu okolju ter celovitemu razvoju otrok in mladih, ki ne bodo izobraženi uničevalci planeta in drug drugega, temveč ljubeči, skrbni, sočutni in kompetentni zdravniki za dostojno in trajnostno prihodnost.

delo je usmerjeno v razvoj vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj ter vzgoje in izobraževanja o podnebnih spremembah, prenovo šolskih programov, delo z nadarjenimi učenci ter prevajanje in pisanje strokovnih prispevkov za učitelje in širšo javnost. Je odgovorni urednik strokovne revije Naravoslovna solnica: revija za učitelje, vzgojitelje in starše. Mednarodno je dejaven kot član izvršilnega odbora združenja Evropski raziskovalci didaktike biologije (ERIDOB) in kot član mednarodne svetovalne skupine Unescove katedre za izobraževanje o odgovornem življenju.

12.30–14.00

Ples v tvojih čevljih, delavnica

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajata: Teja Reba, Društvo za promocijo žensk v kulturi, Mesto žensk

Telesna drža, gibanje, kretnje in izražanje: kaj nam povedo o našem počutju in počutju drugih? Kaj nam povedo o pričakovanjih, povezanih z enim ali drugim spolom? Je mogoče z drugačnim načinom gibanja vplivati tako na počutje kot na razumevanje spola? Je z gibalnimi, plesnimi in gledališkimi vajami mogoče poglobiti medsebojne odnose v učilnici?

Društvo Mesto žensk odgovarja pritrdilno in vabi na delavnico z izkušeno mentorico Tejo Reba. Delavnica obsega vrsto preprostih vaj (individualnih, v parih, skupinskih), ki s pomočjo gibanja, telesnega stika, smeha in ustvarjalnega izražanja upočasnjujejo hitri ritem vsakdana ter spodbujajo zbranost, pozornost in umirjenost, potrebne za opazovanje, ozaveščanje in spreminjanje ustaljenih načinov gibanja in odnosa do prostora in časa. Vaje so namenjene tudi vživljanju »v čevlje« drugemu, vzpostavljanju medsebojnega zaupanja ter sprejemanja drugačnosti in različnosti. Delavnica je prilagojena fizičnim zmožnostim sodelujočih, predznanje ni potrebno. Priporočljiva so udobna oblačila.

Foto: osebni arhiv

Dr. Gregor Torkar je izredni profesor na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani, ki ima od vsega najraje pedagoško delo s študenti. Njegovo znanstveno in raziskovalno delo obsega predvsem področji biološkega in okoljskega izobraževanja. Trenutno se največ posveča systemskemu mišljenju in merskim instrumentom okoljske pismenosti. Njegovo strokovno

Foto: Nada Žgank

14.30–15.00

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj Kamenčkove igrarije, predstavitev

Poudarek na vsebinah za V in OŠ^{1, 2}

Izvajata: Franci Krevh, Slovenski tolkalni projekt, in Alenka Vidrgar, samostojna akademska kiparka

Kamenčkove igrarije je projekt v nastajanju, ki v ospredje postavlja kamenčke (prodnike ...) ter njihovo uporabo v glasbi in likovni umetnosti. Zvok, otip, videz in še marsikaj lahko otrok spozna prav s kamenčki. Preproste ritmične igre povezujejo skupino in obenem pokažejo, da nas različnost dopolnjuje. Umetniški projekt je namenjen naravi in trajnostnosti.

18.00–18.45

Pozdravni nagovor

Slovenska nacionalna komisija za UNESCO

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj Prebujanja, glasba za zveneče kamne in trobento, koncert

Glasba: Tilen Slakan, besedilo: Jakob Barbo, kamnita glasbila: Matevž Bajde, Franci Krevh (Slovenski tolkalni projekt), trobenta: Franc Kosem

Skladbo *Prebujanja* je napisal slovenski skladatelj Tilen Slakan. *Prebujanja* za trobento, recitatorja in zveneče kamne je večstavčna skladba, zasnovana na štirih medsebojno povezanih pesmih mladega pesnika Jakoba Barba, ki o svojih pesmih pravi: »Na začetku tega na štiri dele razdeljenega dela je predstavljen svet mrtve narave, ki brez interpretacije živega komaj kaj več kot obstaja. Čeprav sama po sebi živega ne zaznava, služi kot stimulans človeških občutkov in odnosov, v primeru te konkretne pesmi ljubezni.«

Zven kamna je glasbeno-kiparski projekt, ki je nastal s sodelovanjem Slovenskega tolkalnega projekta (krajše SToP) in akademske kiparke Alenke Vidrgar. Kamen ni samo estetski oz. vizualni element, niti ni samo izvor

zvoka; je vizualno zvočna sinergija. Kiparka in tolkalci so raziskovali, veliko časa so preživeli v kamnolomih in ateljeju ter iskali zvok kamna. Izsledki so navdušujoči. *Zven kamna* je inovativen projekt ter odraža medsebojno dopolnjevanje glasbene in kiparske umetnosti.

Projekt zaokrožuje ideja naravnega in trajnostnega. Material je namreč naravni kamen, velik del skulptur pa nastaja iz ostankov v proizvodnji. Projekt je nadaljevanje projekta *Zvoneče skulpture*, ki so ga avtorji izvedli na Festivalu Ljubljana leta 2016. Od tedaj gostuje doma in v tujini. Stalna razstava zvonečih kamnov je v zvočni galeriji Kamenica v Štanjelu.

PREDDVERJE LINHARTOVE DVORANE

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj 8.00–14.00

Zven kamna,
izkustvena razstava

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajata: Alenka Vidrgar, samostojna akademska kiparka, in Franci Krevh, Slovenski tolkalni projekt

Koncert *Zven kamna* bo spremljala izkustvena razstava. Projekt je interakcijski, ob skulpturah bodo na voljo udarjalke, da bodo obiskovalci lahko sami ustvarjali in slišali kamen.

KOSOVELOVA DVORANA

8.30–10.00

Pozdravni nagovori

Cankarjev dom; Zavod RS za šolstvo; Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje; Ministrstvo za kulturo

(prenos iz Linhartove dvorane)

SIMS za izobraževalne ustanove,
performativna predstavitev tehnologije v praksi

Izvajata: Goro Osojnik in Anže Mohorič s sodelavci, Gledališče Ane Monro

Predstavitev v Gledališču Ane Monro razvite platforme SIMS, ki je sistem za neposredni prenos (stream) in snemanje dogodkov z uporabo do štirih kamer (mobilni telefoni in 360-stopinjnska kamera), mobilnih podatkov in enostavnih tehničnih pripomočkov, med drugimi posebej za platformo SIMS razvitih ramenskih

Foto: arhiv SToP

nosilcev. Ta cenovno ugodna in lahko prenosljiva platforma omogoča, da prenose izvajamo skoraj od kjerkoli. Gledalcem (navzočim na kraju dogodka ali pa kjerkoli po spletu) omogoča, da si dogodke ogledajo iz zornih kotov, ki jim drugače niso dosegljivi, ter da sami posegajo v prenos in si izbirajo glavni zorni kot, z uporabo 360-stopinjske kamere pa usmerjajo tudi pogled kamere. Prenosi se samodejno snemajo in shranjujejo na strežnikih zavoda ARNES.

Čeprav je bil v Gledališču Ane Monro SIMS zasnovan predvsem kot sistem za sinhrono prenose uličnega gledališča, se z razvojem in uporabo kaže, da je uporaben precej univerzalno, tudi za izobraževanje, pa naj bo prikaz dogajanja ali predstavitve v učilnici iz različnih zornih kotov, prenos učne ure učencem na daljavo, snemanje predstavitev, eksperimentov ali dogodkov za poznejšo videomontažo. Kot primer uporabe v izobraževanju bomo performativno izvedli majhen eksperiment ter ga v živo prenašali v platformi SIMS, da bodo navzoči lahko videli in z nami predebatirali možnosti tehnologije SIMS v akciji.

Foto: arhiv Gledališča Ane Monro

10.30–12.00

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj
Zeleni Slon: s filmom za trajnostni razvoj,
 skupinska delavnica s pogovorom in ogledom filmov

Poudarek na vsebinah za OŠ

Izvajata: Barbara Kelbl in Petra Slatinšek, Kinodvor

Šole se tem trajnostnega razvoja lotevajo pri več predmetih. Kako nam lahko pri tem pomaga film? V programu bomo predstavili izbor kratkih animiranih filmov *Zeleni Slon* (distribucija Društvo 2 koluta), ob katerih lahko z učenci spoznavamo različne vidike trajnostnega razvoja in ohranjanja planeta. Ob vsakem filmu bomo skupaj razmišljali, kako vsebina odstira pereče tematike in kako bi se nanje odzvali učenci. Raziskovali bomo, kako čustveni in kognitivni odziv, ki ga v nas sprožijo filmi, njihova avtorska in tematska raznovrstnost, obogatijo ne le naše vedenje, ampak nas predvsem motivirajo in povežejo za drugačen, trajnostni razvoj. Strokovni delavci boste dejavno sodelovali v pripravi dodatnih dejavnosti, ki filme povezujejo z učnimi vsebinami, učence pa spodbujajo k razmisleku,

pogovoru in ustvarjalnim dejavnostim. Cilj delavnice je, da pedagogi z različnih področij (naravoslovnega, likovnega, slovenščine, družbe, glasbe, športa ...) skupaj s filmskima pedagoginjama povežemo svoje znanje in poglede v mozaik učenja z umetnostjo.

Dogodek se smiselno povezuje tudi z ustvarjalno delavnico *Varovanje okolja in animirani film*, ki poteka ob 12.30 v Dvorani E1.

Foto: Katja Goljat, arhiv Kinodvora

13.30–14.15

Medijske kompetence prihodnosti
Nova podoba in vloga medijev, tudi RTV Slovenija,
 pogovor

Poudarek na vsebinah za OŠ2,3 in SŠ

Izvajajo: RTV Slovenija – Radio, Televizija in MMC

Kakšni gledalci, poslušalci, bralci so današnji otroci in mladi? Kaj želijo od medijev? In kaj jim lahko mediji dajo? Kaj jim ponujajo vse tri velike enote našega edinega javnega medija: televizija, radio in MMC? Kaj lahko skupaj naredimo v bližnji prihodnosti, da ohranimo planet in razvijamo empatijo? Na RTV Slovenija o vsem tem veliko razmišljamo in odgovorno delujemo. Pridite na pogovor, kako lahko skupaj oblikujemo boljšo prihodnost našega in vašega ciljnega občinstva!

Predstavili vam bomo vse, kar ponujata aplikaciji *Čist hudo – Spletna klopca za punce in fante od 9. do 15. leta* ter *Skit – za mlade*.

Foto: arhiv RTV Slovenija

15.00–17.00

Milosti polni,

filmska projekcija z uvodom

Poudarek na vsebinah, primernih za starejše od 10 let

Režija: Roberto Bueso, Španija, 2022, 109 minut, španščina s podnapisi, distribucija Demiurg

Navdihujoč film o nogometu, pomenu skupnosti in predrzno navihani enajsterici, poln humorja, topline in srčne predanosti.

Počitnice so, toda skupina dečkov iz internata El Parral mora vse dolgo poletje ostati med samostanskimi zidovi, saj nimajo družine in doma, kamor bi se lahko vrnili. Da jim ni dolgčas, si izmišljajo predrzne potegavščine, s katerimi jezijo okoliške krajanje. Mati prednica jih ima vrh glave, zato skrb zanje naloži novi sestri Marini. Toda Marina ni prav običajna nuna. Da bi ukrotila fante, ustanovi nogometno ekipo ter postane njihova trenerka, varuhinja in voznica. Skupaj uredijo igrišče, polno lukenj, in vegast gol. Povežejo se v družino, ki je nikdar niso imeli. A pred njimi je nova nevarnost: deški internat El Parral naj bi kmalu zaprli. Lahko moštveni duh srčne ekipe premaga vse?

Režiser je navdih za zgodbo dobil v resničnem življenju nogometnega igralca Valda, ki je treniral v znameniti nogometni šoli Real Madrid in igral za več prvoligaških španskih klubov, odraščal pa je v sirotišnici El Parral. Njegova zgodba je prišla v javnost, ko je na eni od tekem po zadetem голу dvignil športno majico in pod njo razkril napis: »Hvala, sestra Marina!«

Foto: arhiv Kinodvora

ŠTIHOVA DVORANA

8.30–10.00

Pozdravni nagovori

Cankarjev dom; Zavod RS za šolstvo; Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje; Ministrstvo za kulturo

(prenos iz Linhartove dvorane)

Pravljični studio: Ko pripovedujemo zgodbe, je ves svet naš,

okrogla miza

Poudarek na vsebinah, primernih za OŠ1

Izvajajo: Špela Frlic, idejna vodja projekta; Maša Jazbec in Nuša Jurjevič, pedagoginji Pravljičnega studia; Maja Saurin, učiteljica podaljšanega bivanja OŠ Koseze; Maja Kokalj, učiteljica na podružnični šoli Javorje

Pravljični studio je projekt Vodnikove domačije Šiška, namenjen spodbujanju pripovedovalskih kompetenc pri otrocih. V okviru projekta v sodelovanju s strokovnjaki, ustvarjalci z različnih področij, pripovedovalci in učitelji razvijajo pripovedovalska orodja in kulturno-umetnostne vsebine s področja pripovedovanja za različne starostne skupine otrok. V šolskem letu 2022/23 je v okviru projekta potekal pilotni pripovedovalski projekt z dvema skupinama prvošolčkov iz mestnega in vaškega okolja (OŠ Koseze, podružnična šola Javorje), ki se je poleg spodbujanja pripovedovanja in dejavnega poslušanja osredotočal na razvijanje odnosa do okolja z zgodbo. O metodologiji dela, izkušnjah in pozitivnih učinkih kontinuiranega vpeljevanja ustvarjalnega pripovedovanja v redni učni proces bodo razpravljale vodja projekta, pedagoginji in učiteljici, vključeni v projekt.

Foto: Tina Lagler

10.30–11.30

Maturitetna branja, degustacija

Poudarek na vsebinah za SŠ

Izvajajo: Vlado Motnikar, RTV Slovenija, s sodelavci

Tretji program Radia Slovenija – program Ars že od leta 1999 pripravlja literarne večere na temo maturitetnih esejev, pozneje so sledile še oddaje ob srednješolskem domačem branju, vse to pa združuje cikel *Arsovo domače branje*. Oddaje pripravljajo profesorice in profesorji s slovenskih srednjih šol, namenjene so predvsem dijakom, a tudi profesorjem slovenščine in pravzaprav vsem ljubiteljem literature. Poudarek je na izbranih literarnih odlomkih, se pravi na estetskem vtisu, ki ga dobi poslušalec. Gre za vrhunska umetniška besedila, pripravljena radijsko, vse odlomke interpretirajo dramski igralci in igralka, spremno besedilo pa berejo radijski napovedovalci in napovedovalke. Svojevrstna izkušnja so nekatere oddaje, ki so bile, tudi v sodelovanju z dijaki, v živo uprizorjene na Slovenskem knjižnem sejmu. Literarni večeri iz cikla *Arsovo domače branje* sicer ne morejo nadomestiti profesorjeve razlage v razredu, vendar so dopolnitev in obogatitev, primerna tudi za rabo pri šolski uri. Degustacija predstavlja primer literarnega večera in konkretno uporabo v učnem procesu.

12.00–12.45

9- do 12-letniki skozi kulturo in umetnost, pogovor

Poudarek na vsebinah za OŠ2

Pogovor vodi: Martina Peštaj, gosta Gaja Kos in Nik Škrlec

Kdo so 9- do 12-letniki, ki so v šolskem sistemu združeni v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju? Kaj počnejo v prostem času, kaj jih zanima? O čem razmišljajo? Katere knjige berejo? Kakšne filme imajo najraje? Kakšna mora biti predstava, da jih pritegne? Naš pogovor bomo posvetili prav tej specifični ciljni skupini in jo poskusili še bolje spoznati. Govorili bomo o razvojnih značilnostih tega obdobja, ki so nam lahko v veliko pomoč, ko iščemo načine, kako se skupini približati, še posebej skozi kulturo in umetnost. Svoje misli in izkušnje bosta z nami delila igralec in voditelj Nik Škrlec ter kritičarka, publicistka in prevajalka Gaja Kos.

Pogovor bo vodila medijska psihologinja Martina Peštaj.

13.30–15.00

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj Z mednarodnim sodelovanjem spodbujamo trajnostni razvoj, predstavitev s primeri dobre prakse

Izvajajo: CMEPIUS – Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja

Program Erasmus+, ki ga podpira Evropska unija, ponuja širok nabor možnosti ter priložnosti mednarodnega sodelovanja in povezovanja z različnimi institucijami iz Evrope in širše. Na kratki predstavitvi vas bomo seznanili z možnostmi sodelovanja tako za vrtnice in šole kot tudi za različne kulturne ustanove (muzeji, knjižnice ...) in njihove zaposlene. Za ponazoritev bomo predstavili dva primera dobrih praks.

Navdihujoči projekti vam bodo pokazali, kako lahko tudi z mednarodnimi projekti spodbujamo trajnostni razvoj organizacij.

15.30–16.45

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj ŽIVIMO PROSTOR! – arhitekturna vzgoja in podnebne spremembe, okrogla miza

Poudarek na vsebinah za OŠ

Izvajajo: Matevž Granda, revija *Outsider*; Tomaž Krištof, Studio Krištof ter Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije; Saša Kregar, Zavod za šolstvo RS; Gaja Mežnarič Osole, Trajna; Jonas Sonnenshein, Umanotera; Barbara Viki Šubic, Center arhitekture Slovenije. Dogodek povezuje: Lana Topolovec.

Prostor in arhitektura nas obdajata vse življenje, dajeta okvir vsem našim dejavnostim. Otroci in mladostniki bodo gradili našo prihodnost, zato je pomembno, da jih za to nalogo dobro pripravimo. Kakšne posledice podnebnih sprememb bomo v Sloveniji občutili, če ne bomo hitro in odločno zmanjšali izpustov toplogrednih plinov? Podnebne spremembe predstavljajo resno grožnjo življenju, kot ga poznamo danes, a hkrati še ni vse izgubljeno: še vedno namreč lahko ublažimo podnebno krizo in se takšni prihodnosti izognemo. Kako moramo pristopiti k vzgoji in izobraževanju otrok

in mladih za drugačno prihodnost okolja? Kakovostna in ciljno usmerjena vzgoja jim bo pomagala, da bodo kot odrasli državljani lahko učinkovito sodelovali pri ustvarjanju in pametni uporabi kakovostne arhitekture, prijazne do človeka, trajnostne in spoštljive do prostora. Če jih bomo izobraževali in vzgajali na teh področjih, bomo zagotovili, da bodo odrasli v odgovorne državljane, ki bodo znali na glas spregovoriti ter vplivati na politične, gospodarske in družbene strategije, ki bodo oblikovale mesta in okolje, v katerem bodo živeli. Zato ni nikoli prezgodaj za ozaveščanje in izobraževanje o pomenu kakovostnega prostora.

Vseslovenski dan habitata 2021

DVORANA DUŠE POČKAJ

10.30–11.15

Svetlobni potep,
delavnica

Poudarek na vsebinah za V in OŠ₁

Izvajata: Pavle Ravnohrib, Anton Podbevšek Teater

Foto: arhiv Anton Podbevšek Teatra

Svetloba in tema od nekdanj polnita domišljijjski svet tako otrok kot odraslih. Povezani sta bolj, kot si to predstavljamo, lahko bi rekli, da se medsebojno osmišljata. Pomembni pa sta tudi v gledališču, kjer se gledališka iluzija gradi na razmerju med črnim odrom in svetlobo. Pa vendar o svetlobi in temi vemo tako malo. Kako nastaneta? Sta lahko prijateljici in kdaj sodelujeta?

Izhodišče za delavnico je predstava Anton Podbevšek Teatra *Svetlobni potep*, ki otrokom privlačno približa fizikalna dejstva svetlobe, barv in oblik. Glavna junaka predstave sta hudomušna in iskriva svetlobna robota, ki bosta tudi na delavnici s pomočjo svetlobe, oblik in barv raziskovala prostor in predmete okoli sebe. Igralec Pavle Ravnohrib se bo z udeleženci pogovarjal o svetlobi in temi ter z njimi preizkušal mešanje barv, nastanek mavrice in podobno.

Svetloba nas spremlja vse življenje, od otroštva do starosti. Mar svetloba ni nekaj trajnostnega? Ni nekaj, brez česar ni življenja? Brez nje tudi ni gledališča. Ni mladosti ne starosti. Svetloba je nekaj, kar nas v vseh obdobjih povezuje, povezavo med ljudmi pa potrebujemo prav toliko, kolikor potrebujemo svetlobo ... Pa temo in mavrico!

15.00–16.00

Sodobna klasična glasba za harfo in elektroniko,
komentirani koncert

Poudarek na vsebinah za OŠ₃ in SŠ

Izvajata: Urška Rihtaršič in Mauricio Valdés San Emeterio

Kaj pomeni pojem »sodobna klasična glasba«? Kakšna sta mesto in vloga klasičnoglasbene produkcije v sodobni družbi? Kako z njo spoznavati najmlajše in malo starejše poslušalce in zakaj je to pomembno? Komentirani koncert, ki je bil zasnovan z mislijo na zgoraj zastavljena vprašanja, bo predstavil novejše skladbe za harfo in elektroniko, med njimi tudi delo, napisano posebej za to priložnost.

Urška Rihtaršič je harfistka, muzikologinja in učiteljica harfe. V Ljubljani je zaključila študij harfe na Akademiji za glasbo ter študij muzikologije in sociologije kulture na Filozofski fakulteti; v sklopu obeh študijev je bila prejemnica študentske Prešernove nagrade. Že skoraj desetletje poučuje harfo na Glasbeni šoli Jesenice, kot izvajalka in raziskovalka pa se v zadnjih letih prvenstveno posveča sodobni klasični glasbi. Je doktorska študentka muzikologije ter sodelavka festivala Forum nove glasbe in inštituta .abeceda. Kot harfistka sodeluje z uveljavljenimi ansambli za sodobno glasbo in v priložnostnih zasedbah neodvisne produkcije.

Foto: Jože Balas - FOTO NOTE

Mauricio Valdés San Emeterio je improvizator, skladatelj, raziskovalec zvoka in kurator. Dejaven je na različnih umetniških področjih, še zlasti se posveča elektroakustični in eksperimentalni glasbi, kjer kompozicijo prepleta z razvojem programske opreme. Študij kompozicije in tehnologije je zaključil v Mehiki, kot raziskovalec in profesor je deloval v Mehiki in Španiji, kot ustvarjalec pa je reden gost festivalov in ciklov sodobne glasbe po svetu. Od leta 2011 živi in ustvarja v Sloveniji, kjer je nepogrešljiv člen tako institucionalne kot neodvisne produkcije; trenutno je sodelavec laboratorija HEKA (Koper), ki deluje na presečišču znanosti, umetnosti in tehnologije.

Malo bomo tudi govorili: o otroških oddajah, risankah, pravljičah za lahko noč, radijskih igrah za otroke in še marsičem, kar skrajno preiščeno in odgovorno ustvarjamo na našem edinem javnem servisu.

Predstavili vam bomo vse, kar ponuja aplikacija *Živ žav – Varno in zabavno igrišče za otroke od 3. do 8. leta.*

12.00–13.30

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj
Tradicija, trajnost, ustvarjalnost – kako prenesti izkušnje preteklosti zanamcem,
okrogla miza

Sodelujejo: Špela Spanželj, Ministrstvo za kulturo; Primož Krašna, Zavod RS za šolstvo; Barbara Sosič, Slovenski etnografski muzej; Majda Stopar, Center RS za poklicno izobraževanje; dr. Matija Črešnar, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije; Nina Peče Grilc, Zavod Škratelj. Dogodek povezuje: Jana Jeglič.

Trajnostni razvoj, besedna zveza, ki nas spremlja in nagovarja zadnja desetletja. Ali delujemo trajnostno, ker recikliramo, ali pomislimo na podnebne spremembe, ki jih doživljamo ob pretopli zimi ali sušnem poletju? Je to dovolj? Z okroglo mizo želimo vsi, od snovalcev, ustvarjalcev, varuhov dediščine, šolnikov opozoriti na globlji pomen trajnostnega razvoja. Tradicionalna znanja, spretnosti, izročilo, zgodbe lahko z vključevanjem v proces izobraževanja predstavimo skozi umetnost ter spodbudimo k spremembam v odnosu do preteklosti in do narave. Pomembno je vključevati in aktivirati različne družbene skupine, spoznavati dragoceno znanje, poklice in projekte, ki delajo naše življenje trajnostno. Z mislijo, da lahko vsak med nami nekaj spremeni in da le skupaj, povezani, lahko storimo prepotrebne korake. Gostje bodo govorili o priložnostih, ki jih dajejo dediščina, umetnost in poklicna usmerjenost, vas spodbudili k razmišljanju ter vam podali iztočnice, kako prenesti določeno znanje zanamcem.

14.00–16.00

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj
Skozi kulturo o zdravi pre(hrani) nekoč in danes,
medresorski dogodek

Sodelujejo: Nives Cvikl, Pokrajinski muzej Maribor; Anka Peljhan, projekt Kuhnapat; Cecilija Božnik, Srednja šola za gostinstvo in turizem Celje; Andrejka Pisk Rutar, Šolski center Nova Gorica - Biotehniška šola Šempeter pri Gorici; Katja Preša, pripovedovalka

Dogodek bo uvedlo predavanje Nives Cvikl, etnologinje in kulturne antropologinje, muzejske svetovalke v Pokrajinskem muzeju Maribor. Predavanje bo zajemalo pregled zgodovine prehranjevanja na naših tleh s poudarkom na večni želji človeka, da doseže in živi raj

Foto: osebni arhiv

KLUB CANKARJEVEGA DOMA

10.30–11.15

P kot poklic v Z kot Zofka
Vloga medijev pri učenju za življenje,
predstavitve

Poudarek na vsebinah za V in OŠ1

Izvajajo: RTV Slovenija – Radio, Televizija in MMC

Se lahko otroci naučijo spretnosti iz medijev? Lahko! S preiščeno uporabo ustreznih vsebin lahko postanejo spretni gledalci, poslušalci, bralci. Lahko pa v posebej za njih ustvarjenih vsebinah spoznajo spretnosti, ki jih pri svojem delu rabijo dimnikar, steklarica in čevljar, na primer. Tudi s pesmicami. Pridite na Zofkin koncert!

Foto: arhiv RTV Slovenija

v obliki prehranskega blagostanja. Predstavljeni bodo surovine in živila, ki so v določenem zgodovinskem trenutku veljali za prestižne, ter razlogi za to; predavateljica se bo dotaknila koncepta bogate in revne (pre)hrane. Poudarek bo na tem, da v prehrani in gastronomiji zadnjega obdobja zaradi ozaveščenosti in trajnostne naravnosti ponovno spodbujamo lokalno prehrano.

Anka Peljhan, vodja projekta *Kuhnapato*, bo predstavila projekt, ki z motivacijskimi pristopi povezuje formalni in neformalni učni proces, spodbuja mlade k zdravemu, trajnostnemu in tako predvsem odgovornemu načinu življenja. S pripravo tradicionalnih zdravih obrokov v šolskih kuhinjah oziroma gospodinjstvih učilnicah otroci in mladostniki premikajo meje za sprejemanje zdrave pre(hrane) ter gradijo pozitiven odnos do zdravih lokalno značilnih jedi med vrstniki.

Na šolah, kjer izvajajo programe gostinstva in turizma, je trajnostno naravnano povezovanje gastronomije, turizma in kulturne dediščine v samem središču kurikula. Andrejka Pisk Rutar iz Biotehniške šole Šolskega centra Nova Gorica bo prikazala projekt *Skuhajmo zgodbo*, s katerim so želeli povečati zanimanje za raziskovanje kulturne dediščine, kulture prehranjevanja ter primerov dobrih praks, da bi odkrili nove možnosti za pripravo tradicionalnih jedi na sodoben način in s tem ustvarili inovativno gastronomsko ponudbo. Cecilija Božnik iz Srednje šole za gostinstvo in turizem v Celju pa nas bo popeljala *Z žlico po Sloveniji*, in to ne samo kulinarčno, ampak tudi filatelistično in etnološko. Jedi, ki so predstavljene na priložnostnih znamkah, so dijaki povezali v pravo kulinarčno doživetje tradicije v povezavi s sodobnimi trendi.

Ste vedeli, da staro ime za januar, prosinec, izhaja iz besede proso? Organizacija združenih narodov je 2023 razglasila za mednarodno leto prosa. Pripovedovalka Katja Preša bo iz zakladnice pripovednega izročila izbrala zgodbe, v katerih se pojavlja motiv hrane (kaše, pšenice, sadja ...). Predstavila bo tudi izbor kakovostne literature na temo (pre)hrane.

Dogodek bo vodila Katja Preša.

DÓBER TEK
Slovenija

Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025

MEDNARODNO LETO
PROSA
2023

CPI
CENTER RS ZA
POKLICNO
IZOBRAŽEVANJE

STEKLENA DVORANA LILI NOVY

10.30–12.00

Klasiki v stripu,

predstavitvena delavnica ustvarjalnega poučevanja dramatike z uporabo stripa

Poudarek na vsebinah za OŠ3 in SŠ

Izvajajo: Sandra Jenko, Slovenski gledališki inštitut (SLOGI), dr. Horowitz – Ciril Horjak, avtor stripa, ter dijakinja in dijaki Gimnazije Bežigrad

Drama je literarna zvrst in hkrati uprizoritvena predloga, katere celovito podobo ustvarjamo na odru z različnimi umetniškimi izraznimi sredstvi. Lahko pa jo tudi uprizorimo v obliki stripa. Združitev besedila z vizualno podobo v stripu ohranja trajnost in aktualnost dramatike, ki postane tudi mladim bralcem bolj dostopna, razumljiva in zanimiva.

Slovenski gledališki inštitut (SLOGI) s partnerjema iz Poljske in Slovaške koordinira mednarodni projekt *Klasiki v stripu: vzorčni model inovativne kulturno-umetnostne vzgoje v srednji šoli*. S partnerji smo izbrali tri evropske dramske klasike (Sofoklejevo *Antigono*, *Romeo in Julija* Williama Shakespeara in *Kralja Ubuja* Alfreda Jarryja), ki so jih trije vizualni umetniki upodobili v treh stripih. Vzporedno so v sodelovanju s partnerskimi šolami nastajali spremljevalni pedagoški programi.

Kako lahko s pomočjo stripa ustvarjalno spoznavamo in poučujemo dramatiko, vam bodo predstavili Ciril Horjak, avtor stripa *Kralj Ubu ali Poljaki*, Sandra Jenko, kustosinja pedagoginja v SLOGI, ter dijakinja in dijaki Gimnazije Bežigrad.

Projekt sofinancirata Ministrstvo za kulturo RS in program Evropske unije Ustvarjalna Evropa.

KLASIKI V STRIPU

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

12.30–13.30

Generacijsko in Tovariško: primeri vključujoče prakse na področju sodobnih uprizoritvenih umetnosti,
okrogla miza

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Sodelujejo: Deja Kačič, abonentka Tovariškega abonmaja; Meta Lavrič, En-Knap; Tina Malenšek, Generacija generaciji; Anja Pirnat, Gledališče Glej, in Alma R. Selimović, Bunker

Kako približati performans, sodobni ples in sodobno uprizoritveno umetnost različnim deležnikom in kako bolj celostno misliti kulturno-umetnostno vzgojo na področju sodobnih uprizoritvenih praks? Kako lahko iz neformalnega pristopa sčasoma izpeljemo tudi formalnega? Česa primanjkuje, česa bi še? Več boste izvedeli tako o programu *Generacija generaciji*, ki že deset let skrbi za ustvarjanje avtorskih predstav z mladimi za mlade, ter o *Tovariškem abonmaju*, unikumu v slovenskem prostoru, ki praktično-teoretično skrbi za izobraževanje pedagogov o sodobnih uprizoritvenih praksah. Na okrogli mizi bomo spregovorili tako snovalci programov, ki spodbujamo dejavno vključenost, kot tudi tisti, ki naše programe uporabljajo in koristijo. Za več različnosti in pestrosti na področju kulturno-umetnostne vzgoje tudi v prihodnje, neposredno in iskreno.

14.00–15.00

Ilustracija in strip v izobraževanju,
okrogla miza

Sodelujejo: Nuša Jurjevič, Center ilustracije; Špela Frlic, Vodnikova domačija in Center ilustracije, Primož Krašna, Zavod RS za šolstvo; Tanja Skale, Festival stripa Tinta; in David Krančan, Revija Stripburger

Okrogla miza, posvečena ilustraciji in stripu v izobraževanju, bo namenjena predstavitvi možnosti uporabe ilustracije in stripa pri delu z mladimi. Znotraj dogodka se bodo predstavile strokovne institucije Center ilustracije, Stripovski festival Tinta in revija Stripburger, ki spodbujajo k aktiviranju ter poudarjajo pomen in vlogo ilustracije in stripa v izobraževanju kot priložnosti za razvoj mladih. Strip in ilustracija zaradi svoje multimodalne narave in dveh kodov sporočanja ali branja (verbalni in vizualni kod) zahtevata premislek pri vključevanju v učni proces. Zaradi njune narave ju je v izobraževanju smiselno načrtovati in izvesti v povezovanju predmetnih področij umetnosti z jeziki. Na dogodku bodo predstavljeni primeri učinkovitih poučevalnih praks, usmerjenih v poglobljeni način branja in ustvarjanja. Ob predstavitvi primerov dobrih praks bomo govorili tudi o izzivih in priložnostih za povezovanje ter spodbujanje razvoja ilustracije in stripa v izobraževalnem sistemu in širše.

15.30–17.00

Sončni krik,
delavnica

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajajo: Društvo za širjenje filmske kulture KINO!, Ostrenje pogleda: Veronika Francescka Štefančič in Andraž Žigart, magistrska študenta programa Snemanje na AGRFT

Cilj delavnice je prikazati, kakšen vpliv ima svetloba na naše vsakdanje življenje in kako začeti razmišljati o svetlobi izrazno. Skupaj si bomo ogledali in analizirali tri vsebinsko in dialoško enake prizore, ki se bodo razlikovali po svetlobni atmosferi (kar bosta vnaprej posnela predavatelja Veronika in Andraž). Pregledali bomo tudi nabor fotografij, ob katerih se bomo seznanili z različnimi svetlobnimi prijemi, kot so na primer silhueta, naravna-umetna svetloba in podobno. Zadnji del delavnice bo praktične narave. Sodelujoči bodo prejeli kratek scenarij, ki ga bodo poustvarili na tri različne načine: naturalistično, žanrsko in žurersko. Spoznali bodo, kako brez profesionalne tehnike ustvariti svetlobni pogoj, ki ustreza določenemu stilu.

DVORANA M1

10.30–11.30

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj DEKD in TKD 2023: Redka in dragocena znanja, spretnosti in poklici,

predavanje z izbranimi primeri dobrih praks

Izvajata: Nataša Gorenc in Milena Antonić, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije; Štefan Zelko, tradicionalni lončar

Dediščina je pomemben del našega življenja, naše identitete, ki nas opredeljuje, definira in predstavlja kot edinstvene v tem globalnem svetu. S temo želimo izpostaviti dejstvo, da redka in dragocena tradicionalna znanja, spretnosti, obrti in poklici izginjajo. Smo pred velikim izzivom, saj nimamo vzpostavljenega systemskega mehanizma, ki bi zagotavljal in omogočal pogoje za prenos znanja in veščin redkih nosilcev na mlajše generacije v tem prostoru in času. Se kdaj vprašamo, koliko časa bomo še lahko opazovali mojstra izdelovati lično glineno pütro ali koliko let bodo mojstri na voljo za obnovo in prenavo stare lesene hiše s slamnato kritino ali meščanske vile z jedkanimi steklenimi vrati in stenami, prekritimi s čipkasto štukaturo?

Na predavanju vam bomo ob primerih iz prakse pokazali, kako se lotiti teme, vam podali znanja in orodja ter prenesli izkušnje. Svoj vidik in izkušnje bo z nami delil

tradicionalni lončar Štefan Zelko. Je eden od mojstrov, ki kljub hitrim spremembam v načinu življenja, ohranjajo tradicionalna znanja in veščine ter jih predajajo drugim.

Skupaj z vami, povezani v dediščini, lahko storimo male korake pri prenosu informacij in znanja na zanamce s prepričanjem, da vsak med nami lahko kaj spremeni v dobro vseh.

12.00–12.45

Umetnostna zbirka je naša skupna dediščina, predstavitev

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajata: Brigita Strnad, Umetnostna galerija Maribor; z vključevanjem drugih umetnostnih ustanov, galerij in muzejev

Umetnostni muzej je prostor, kjer se z likovnimi umetninami srečamo v neposrednem stiku. Takšno srečanje s sliko, kipom ali instalacijo omogoča celovito estetsko izkušnjo. Spoznavanje umetnosti v šolski učilnici največkrat poteka posredno, pri tem pa se izgubi veliko elementov, kar osiromaši doživljanje. S predstavitev želimo pokazati, kako lahko pridobite čim bolj kakovostne fotografije likovnih umetnin iz Zbirke UGM, da bo ta primanjkljaj čim manjši. Te pedagogi lahko uporabljajo za demonstracijo bodisi pri predmetu likovne umetnosti ali pri katerem drugem. Osredotočili se bomo na izbrana dela umetnikov Franca Purga, Zmaga Jeraja, Dragice Čadež in tandem son:DA. Hkrati želimo tudi spodbuditi predstavljanje muzejske umetnostne zbirke kot skupno kulturno dediščino otrokom in mladim, da si jo bodo želeli srečati tudi v živo; pri čemer bomo posebej opozorili na dela sodobne umetnosti. Ta pogosto temeljijo na hermetičnih, težje berljivih ali nenavadnih konceptih in izvedbah, pri čemer je lahko za pedagoga v VIZ pravi izziv, kaj izbrati za razlago in kako razložiti izbrana dela.

14.00–14.45

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj Sodelovanje umetnika in vrtca na temo kroženja vode v naravi, predstavitev

Poudarek na vsebinah za V

Izvajata: Nina Pertot Weis, plesalka in koreografinja, Maja Klančar, vrtec Ledina

Na dogodku bosta plesalka in koreografinja Nina Pertot Weis ter vzgojiteljica Maja Klančar iz vrtca Ledina predstavili potek snovanja in izvedbe interaktivne gibalne delavnice *Vodni krog*, ki je potekala na temo Kroženje vode v naravi. V njej so dejavno sodelovali tako otroci kot pedagogi. Otroci so skozi dejavnosti razvijali osnovne gibalne veščine, sodelovanje in hkrati razvoj individualnih misli. Delavnica je potekala s ciljem ozaveščanja odnosa do narave, okolice in ljudi. Hkrati pa je skozi igro imaginacije spodbujala in širila otrokov ustvarjalni svet.

15.30–17.00

Brez drame!, delavniška predstavitev igralnih kart s priročnikom za snovalno gledališče

Poudarek na vsebinah za OŠ3

Izvajata: Lea Kukovičič, Bunker

Obvezni izbirni predmet Gledališki klub se najpogosteje izvaja v obliki uprizorjanja dramskega teksta. Za lažji vstop na teren snovalnega gledališča ponujamo priročnik in igralne karte *Brez drame!*, ki so nastale v okviru nacionalnega projekta *Igrišče za gledališče 2.0.*

S preprostimi izzivi in nalogami, ki jih je mogoče izvajati v vsakih okoliščinah in kjer lahko uporabimo vse, kar nas obdaja, zasnujemo predstavo samo z izhodiščnim problemom ali temo. Priročnik in karte omogočajo izhodišče, ki ga lahko uporabimo kot serijo vaj, orodje za raziskovanje ustvarjalnih postopkov v gledališču ali pa prve stopnice k materialu za snovalno predstavo. Uporabni so tudi zunaj predmeta Gledališki klub kot orodje za kakršnokoli skupno ustvarjanje na področju gledališča.

Ena od avtoric je Lea Kukovičič, gledališka režiserka, ki bo na delavnici skupaj z udeleženkami in udeleženci predstavila praktično uporabo kart; seveda pa so karte zasnovane tako, da jih lahko uporablja vsak – učitelj ali učenec.

10.30–11.30

Novinarske delavnice Radia Slovenija,
predstavitev

Poudarek na vsebinah za OŠ₃

Izvajajo: Špela Šebenik, v. d. urednice Izobraževalnega, otroškega in mladinskega ter dokumentarno-feljtonskega programa na Prvem programu Radia Slovenija, z ekipo (asistent in tonski mojster)

Predstavitev projekta radijskih novinarskih delavnic, ki jih Prvi program Radia Slovenija že več kot deset let izvaja po osnovnih šolah. S praktičnim delom, ki ga izpeljejo na šoli, in z gostovanjem na Radiu Slovenija pridobijo mladi konkretne izkušnje o tem, kaj zahtevata priprava in realizacija mladinske oddaje na javni radijski postaji. Mladi se prelevijo v novinarje, tonske mojstre, glasbene urednike, napovedovalce in voditelje ter skupaj z novinarji Programa za mlade pripravijo mladinsko oddajo *Hudo* o temi, ki jih zanima. Kako so torej videti radijske novinarske delavnice, izveste na Kulturnem bazarju.

12.00–12.45

Zakaj moramo znati poslušati in slišati?, primeri dobre prakse na osnovi radijske igre za otroke,
predavanje

Poudarek na vsebinah za V in OŠ_{1, 2}

Izvajajo: Klemen Markovčič s sodelavci, RTV Slovenija

Kot vsega se moramo naučiti tudi osredotočenega poslušanja, ki je sestavni del slušne pismenosti človeka. Poslušati še ne pomeni slišati, še manj razumeti. To je veččina, ki se je človek mora zavestno učiti. Še posebej v izrazito vizualnem obdobju, ki ga živimo. Slušna igra je pri razvijanju tovrstnih spretnosti še posebej ključna na vzgojno-izobraževalnih stopnjah človeka. Panel v svoje jedro postavlja praktično uporabo slušne igre kot didaktičnega gradiva, hkrati pa razpira konkretne razmisleke o pristopih k poslušanju in pripravah nanj ter o samem stanju poslušanja.

14.00–15.30

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj
Ustvarjalni laboratorij Krater,
predstavitev

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajajo: Krater kolektiv

Ustvarjalni laboratorij Krater je produkcijski prostor za oblikovalce, arhitekta, umetnike in druge kreativce, na zapuščenih gradbenih jami blizu centra Ljubljane. Je pa tudi edinstven mestni ekosistem, kjer lahko spoznavamo različne predstavnike sveta rastlin (predvsem invazivnih), ptic, metuljev, divjih opraševalcev, talnih organizmov in gliv. Ustvarjalni laboratorij Krater je zastavljen kot projekt, ki skuša z večdisciplinarno ekipo sodelavcev nasloviti problematiko urbanih ekosistemov in podnebne krize ter jih skozi oblikovalsko-regenerativne metode predstaviti širši javnosti. S tem namenom vsako leto gosti bogat program delavnic, predavanj, delovnih akcij in drugih aktivnosti, usmerjenih k iskanju rešitev, ki bi lahko izboljšale bivalne pogoje ljudi in drugih organizmov v mestu Ljubljana. Program dejavnosti je zastavljen na presečišču kulture in ekologije, saj dejavnosti načrtujemo v sodelovanju z interdisciplinarno ekipo strokovnjakov iz oblikovanja, arhitekture, glasbe, umetnosti, biologije in permakulture.

Predstavili bomo, zakaj je v mestih pomembno ohraniti naravo, in spoznali, kako se je projekta lotil večdisciplinarni kolektiv ustvarjalcev na Kraterju.

V primeru ustreznih vremenskih razmer se bomo odpravili tudi na krajši sprehod v okolici Cankarjevega doma.

15.30–16.30

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj
Kočerja pri svetem raku (Dunch at the Holy Crab),
predstavitev delavnice

Poudarek na vsebinah za OŠ₃ in SŠ

Izvajata: Marko Vivoda in Borut Jerman, PiNA

Predstavljena bo delavnica, posvečena premisleku o živilskih odpadkih, osredotočenih na polimere, pridobljene iz rakovih oklepov. Udeleženci skozi pripoved spoznavajo pozitivne lastnosti hitosana (rakovih oklepov) in kako ravnati s snovjo. Izdelujejo krožnike, nože, vilice in žlice iz materialov, narejenih iz kombinacije hitosana, križanega z drugimi biomasami. Izdelki, ki jih pripravijo, niso primerni za človeško uporabo, ker so kemijske in mehanske lastnosti proizvodov namenjene rastlinam, saj zagotavljajo hranila, protimikrobna sredstva in naravna gnojila na različni stopnji rasti. S tem delavnica opozorja na to, da je potreben kritičen premislek o materialih za enkratno uporabo.

10.30–11.30

Mladi filmski programerji za mlado občinstvo! Mreža evropskih filmskih festivalov, predstavitev

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajajo: Varja Močnik, Lorena Pavlič, Tanja Hladnik, Zavod Otok; Natalia Gorenc, Osnovna šola Elvire Vatovec Prade

Glavno poslanstvo projekta *Young4film* je dejavno vključiti mlade v ustvarjanje petih uveljavljenih mednarodnih filmskih festivalov, in sicer kot mlade programerje, ki bodo sooblikovali festivalske programe. S projektom želimo spremeniti običajno prakso filmskih festivalov, kjer oblikovanje programa za mlado občinstvo izvajajo izključno odrasli. Skupaj s filmskimi pedagogi in filmskimi selektorji si bodo mladi ogledali filme, kjer se bodo poglobljali v izbor avtorskega in evropskega filma. Programiranje filmov pomeni, da si bodo filme pozorno ogledali, spoznali delo režiserjev, razmislili o tem, kako film predstaviti javnosti: s čim ga pospremimo, kako ga posredujemo, da omogočimo njegovo odkritje in razumevanje. Mladi bodo izbrane filme predstavili na festivalih v navzočnosti režiserjev in avtorjev filmov. Spregovorili bomo tudi o izsledkih mednarodnega seminarja o filmski vzgoji, kjer so nam mladi podali svoje videnje o lastnem vključevanju v kulturne programe.

Partnerji projekta: Mednarodni filmski festival Kino Otok – Isola Cinema, Mednarodni festival dokumentarnega filma *Beldocs* (Srbija), Mednarodni festival kratkega filma Vilnius (Litva) poteka od leta 2006, festival Piccolo Grande Cinema (Italija), Mednarodni filmski festival Motovun (Hrvaška)

12.00–13.30

Kako spodbuditi branje med mladimi, pogovor

Poudarek na vsebinah za 15+

Sodelujejo: Juš Dovjak, podkast Jabolka, hruške in knjige; Alex Kama Devetak, pisatelj, prejemnik naziva uršljan 2021; Metka Kostanjevec, Prva gimnazija Maribor; Ela Potočnik, Festival angažiranega pisanja ltn.; Tjaša Urankar, Javna agencija za knjigo RS; povezuje: Maja Šučur, literarna kritičarka in kulturna novinarka, odgovorna urednica revije Literatura

Pogosta izjava, da mladi danes nič več ne berejo, je bržčas prenačljiva. Seveda berejo, a se med čakanjem na pregled pri zobozdravniku ali pred spanjem večinoma raje podajo na Facebook in Twitter kot med knjižne platnice. Če so številni osnovnošolci še navdušeni bralci in bralke – kot kažejo tudi raziskave – v srednješolskem obdobju zanimanje za branje pri mladih močno upade. Zakaj torej

pričakujemo, da se bodo v odraslosti kar samoiniciativno vrnili k literaturi? Kaj lahko naredimo, da bi srednješolce in študente ponovno navdušili nad leposlovjem in si s tem prihranili razočaranje nad rezultati raziskav o bralni kulturi v prihodnosti? Primere dobrih praks bodo ob predstavnici Javne agencije za knjigo RS med drugim delile mentorice branja, posebej pozorno pa bomo prisluhnili tudi odgovorom dejavnih mladih bralcev.

14.00–15.00

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj Trajnostni razvoj v luči globalne pravičnosti, predavanje

Izvajajo: Patricija Virtič, vodja področja za globalno učenje pri Platformi SLOGA in nacionalna koordinatorica Tedna globalnega učenja

Zakaj je trajnostni razvoj več kot le skrb za okolje? Kako lahko uporabimo fotografijo, film, glasbo ali gledališke tehnike pri vnašanju vsebin trajnostnega razvoja v izobraževalni proces? Kakšna orodja so že na voljo? Kakšna je vloga izobraževalcev pri gradnji globalnih državljanov in kako lahko globalno učenje pri tem pomaga? Kako sta povezana trajnostni razvoj in globalna pravičnost? Zakaj gresta trajnostni razvoj in kultura z roko v roki?

Svet, v katerem živimo, je bil v zadnjem stoletju priča nepredstavljenim spremembam. Za številne so bile to spremembe na bolje – veliko ljudem so prinesle boljši življenjski standard, zvišala se je pričakovana življenjska doba ljudi, vse več ljudi ima možnost izobraževanja v vseh oblikah. Tehnološki napredek je svet povezal v eno samo veliko globalno družbo in ljudi v globalne državljanje. A hkrati je prispeval k težavam globalnih razsežnosti in v svetu izrazilo pogolbil neravnovesja.

Globalno učenje ni hitra rešitev za odpravo globalnih izzivov, a nam s formalnim, neformalnim in priložnostnim izobraževanjem ponuja inovativne, ustvarjalne, izkustvene ter vseživljenjske pristope in prakse za soočanje in odpravo teh izzivov. Je naša skupna naložba v prihodnost, naš prispevek k zmanjševanju revščine in neenakosti, naložba v trajnostni razvoj z gospodarskega, družbenega in okoljskega vidika ter naložba v spoštovanje človekovih pravic.

Na predavanju bomo spoznali načela trajnostnega razvoja v vseh razsežnostih. Ob praktičnih primerih bodo udeleženci predavanja motivirani za uporabo različnih tehnik in orodij pri vnašanju trajnostnih vsebin v izobraževalne vsebine. Predavateljica bo posebno pozornost namenila uporabi gledaliških tehnik, fotografije, videoposnetkov in filmov ter glasbe. Predstavila bo tudi nabor orodij, priročnikov in pripomočkov, ki so brezplačno že na voljo za uporabo, ter drugih dejavnosti, ki jih pripravljajo in izvajajo nevladne organizacije.

15.30–17.00

Družinsko branje – popotnica za vse otroke, pogovor

Poudarek na vsebinah za V in OŠ1

Sodelujejo: Helena Brulc, Maja Kenda, dr. Ljubica Marjanovič Umek, Jasna Pustoslemšek, Alenka Štrukelj; povezuje: mag. Barbara Hanuš

Naslovnica: Mladinska knjiga

Ljubezen do branja se začne doma, a vendar ni vedno tako. Še vedno je veliko družin, v katerih doma nimajo knjig, ne obiskujejo knjižnic, otrok pa ni deležen spodbude. Starši, ki so odraščali v okolju, kjer se je veliko bralo, to predajajo svojim otrokom. Nekateri starši pa nimajo veliko izkušenj z branjem, zato potrebujejo pomoč.

Kaj lahko storijo vzgojiteljice, učiteljice, knjižničarke? Kateri programi so že zaživeli v slovenskih vrtcih, šolah, splošnih knjižnicah? Kje lahko poiščemo več informacij?

Odgovore na vprašanja, kako družinam približati branje, bomo iskali skupaj s psihologinjo dr. Ljubico Marjanovič Umek, soavtorico knjige *Skupno branje odraslih in otrok*, Majo Kenda, bibliotekarko v Mestni knjižnici Kranj, kjer izvajajo projekt *Družinsko branje*, bibliotekarko oddelka za mladino Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto, Heleno Brulc, kjer so pripravili *Družinski bralni klub*, in vzgojiteljico Jasno Pustoslemšek iz vrtca Medvode, enota Sora, ki nam bo povedala, kako v vrtcu spodbujajo branje pri otrocih, ki doma nimajo bralnih spodbud.

Cilj pogovora, ki ga bo vodila mag. Barbara Hanuš, je predstaviti uspešne programe za dvig družinske pismenosti ter razmišljati o možnostih, ki jih imamo v vrtcih, šolah in knjižnicah, da zbudimo ljubezen do branja. Alenka Štrukelj, glavna urednica spletne strani *Družinska pismenost*, bo pokazala spletno stran in izpostavila številna priporočila, kako lahko ob bralnih dejavnostih sodelujejo različne generacije in se skupaj učijo.

»Skupno branje z otrokom je popotnica, ki jo otrokom podarimo za vse življenje,« so besede iz knjige *Skupno branje odraslih in otrok*. Kaj lahko storimo, da bo to popotnico dobil vsak otrok?

Udeleženke in udeleženci dogodka bodo lahko sodelovali v razpravi in zastavili vprašanja.

DVORANA E1

10.30–12.00

Grajenje mostov med formalnim in neformalnim izobraževanjem preko intermedijske umetnosti, okrogla miza

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajajo: Zavod Kersnikova v sodelovanju s strokovnimi delavci iz partnerskih šol

Kaj je intermedijska umetnost in zakaj jo je pomembno vključiti v procese izobraževanja? Področje intermedijske umetnosti, ki je v svojem bistvu povezana z eksperimentiranjem oz. raziskovanjem, po svetu doživlja velik razcvet, še posebej pomembna pa je v kontekstu razmišljanja in razvoja inovacij. V Sloveniji je to področje še posebej dobro zastopano, kar se kaže skozi projekte, kot so konS, ki vključujejo številne aktivne producente intermedijske umetnosti po vsej Sloveniji. Ker je tovrstna umetnost močno povezana z razvojem znanosti in tehnologije, se je v zadnjem času akronim STEM pretvoril v STEAM. V izobraževanju STEAM predstavlja pristop k poučevanju in učenju, ki združuje znanost, tehnologijo, inženirstvo, umetnost in matematiko ter usmerja njihovo raziskovanje. STEAM mladih ne uči le kritičnega razmišljanja, reševanja problemov in ustvarjalnosti, temveč jih tudi pripravlja na delo v poklicih, ki bodo po napovedih doživeli velik porast ali pa se bodo v prihodnosti šele formirali.

Na okrogli mizi bomo gostili učitelje, s katerimi kot intermedijska produkcijska platforma sodelujemo že vrsto let. Skozi pogovor bomo predstavili primere dobrih praks sodelovanja s šolami. Predstavljen bo način dela v neformalnem okolju, kot ga izvajamo v okviru projekta *konS*, skupaj pa bomo identificirali točke, v katerih se dopolnjujemo s formalnim načinom dela v šolah.

Ob koncu srečanja bomo izvedli krajšo delavnico z naslovom *Lestvica ciljev (Ambition Ranking)*, s pomočjo katere bomo razmišljali o tem, kaj konkretno se nam zdi pomembno pri povezovanju formalnega in neformalnega izobraževanja ter kako pri tem vključiti intermedijsko umetnost.

12.30–14.00

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj Varovanje okolja in animirani film, delavnica

Poudarek na vsebinah za V in OŠ1

Izvajata: Jelena Dragutinović in Andreja Goetz, Društvo Slon

Na delavnici bomo pedagogom predstavili načine, s katerimi se lahko pri pouku s pomočjo animiranega filma zanimivo in ustvarjalno lotijo okoljevarstvene tematike. Kot primere dobre prakse si bomo najprej ogledali filme, ki so jih na temo ohranjanja planeta in okoljevarstva ustvarili otroci na Slonovih delavnicah, ter predstavili metode za razvijanje scenarija na omenjeno tematiko. V praktičnem delu bomo spoznali, kako lahko okoljevarstvo neposredno vključimo v sam proces izdelave filma tako, da iz naravnih in recikliranih materialov izdelamo like in ozadja.

14.30–16.00

Da, verjamem ti, forumska predstava

Poudarek na vsebinah za SŠ

Izvajajo: Magdalene Krivopete – Gregor Močivnik, Metka Bahlen Okoli, Neja Šmid, Urša Rahne, Žiga Brdnik

Predstavili bomo forumsko predstavo *Da, verjamem ti*, v kateri odpiramo dialog o nasilju in neenakosti med spoloma. Prikazuje prizore vsesplošnega šovinizma in seksizma v patriarhalnem sistemu, ki so posledica socializacije v vlogo žensk ali moških, stereotipizacije spolov in neprimerne okolja v odraščanju (nasilje v družini, šoli, med vrstniki ...). S predstavo želimo odpreti diskusijo na temo spolnih stereotipov ter pri tem iskati alternative za soočanje z njimi na ravni posameznikov in skupnosti.

V forumski predstavi igralci odigrajo kratek prizor, v katerem sta jasno prikazana zatirani in oseba, ki zatira. Tehnika sloni na improvizaciji igralcev in gledalcev v enem (gled-igralcev). Gled-igralci odigrajo svoje predloge za soočanje s dogajanjem in jo fizično pokažejo na odru. Temu sledi diskusija o resničnosti intervencije in realni možnosti predlaganega dogodka, prizor pa se ponavlja večkrat z različnimi intervencijami. V forumskem gledališču most in kontakt med gledalci in igralci vzpostavlja moderator – džoker, ki gledalce spodbuja k dejavni udeleženi, razpravi in premisleku. V tej tehniki se z gledališkim orodjem obravnava možnosti za družbene spremembe – gre za refleksijo realnosti in vajo za akcijo v prihodnje ob zapletih v življenju.

DVORANA E2

8.30–10.30

Pozdravni nagovori

Cankarjev dom; Zavod RS za šolstvo; Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje; Ministrstvo za kulturo

(prenos iz Linhartove dvorane)

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj Oživeti »staro« hišo, predavanje z delavnicami

Poudarek na vsebinah za OŠ in SŠ

Izvajajo: Nataša Ülen, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Kranj; dr. Bojan Knific in Boštjan Meglič, Tržiški muzej, Hiše naših dedov – Maj Juvanec, Delavnica d.o.o. in Saša Roškar, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Kranj

Bogata kulturna in naravna dediščina nas obdajata na vsakem koraku ter spodbujata raziskovalca v nas. Nadvse zanimive so različne stavbe, naše hiše in posamezni prostori, kjer živimo oziroma smo včasih živeli. Pomembni so zgodnje prepoznavanje dediščine v lokalnem prostoru, dejavno srečavanje z njo, kritičen pogled na celoten prostor in tudi na samo obnovo/gradnjo/materialne itd. Pri gradnji so včasih uporabljali zgolj naravne in lokalne materiale; danes bi dejali, da so gradili trajnostno. Seznanili vas bomo z načini in tipi gradnje in z delom konservatorjev, restavratorjev, kustosov ter poklici in spretnostmi, s katerimi lahko stare hiše oživimo. Kako? Ob primeru obnove Kurnikove hiše iz Tržiča. Ta starejša hiša ob vhodu v ožje staro trško jedro je dragocena pričevalka minule bivalne kulture Tržiča. Uvodnemu delu bodo sledile štiri tematsko povezane predstavitvene delavnice:

- Arhitekturna delavnica s predstavitvijo stavbne dediščine in integracije dediščine v učne načrte s predstavitvijo projekta *Šola prenove za nove generacije in dediščino 21. stoletja*,
- etnološka delavnica s predstavitvijo notranjosti in vsebine objekta,
- restavratorska delavnica s predstavitvijo materialov in postopkov obnove elementov objekta,
- predstavitev projekta *Hiše naših dedov* in pogovor o tem, kaj projekt ponuja za šolske skupine.

11.00–12.15

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj
Revitalizacija kulturne dediščine – sistem lesenih
igrač Nika Kralja,
 pogovor

Poudarek na vsebinah za V in OŠ1, 2

Sodelujejo: Meta Kamšek in Gal Hočevar, Festival lesa; Mateja Dekleva, arhitektka; Natalija Lapajne, kustosinja Muzeja za arhitekturo in oblikovanje

Arhitekt in oblikovalec Niko Kralj je Muzeju za arhitekturo in oblikovanje (MAO) zapustil bogat opus svojih del. Izpostavljamo igračo *Konstrukta*, ki je širši javnosti neznana; gre za oblikovanje, ki sega v polje otroške igre. Izhodišče predstavitve bodo skice, načrti, dokumentarno gradivo in prototip za sistem lesenih igrač. Načrtovane igrače naj bi spodbudile k razvijanju konstrukcijskega znanja in motoričnih spretnosti. Sistem omogoča skoraj neskončno število različnih struktur in predstavlja univerzalno tehnično konstrukcijsko igračo za otroke vseh starosti. Konstrukcijska igrača žal ni šla nikoli v proizvodnjo, a smo v muzeju zaznali potencial za možnosti prihodnosti. V poslanstvu muzeja si namreč prizadevamo tudi k vzpostavljanju inovativnega prostora za ustvarjanje, druženje in učenje, usmerjeno v prihodnost, ki se naslanja na preteklost in kulturno dediščino. Posebno skrb namenjamo prav najmlajšim, ki jim skozi različne programe in dejavnosti želimo približati dobro arhitekturo in oblikovanje. Dedinjo in lastnico avtorskih pravic smo zaprosili za dovoljenje, da izdelamo o serijo replik in znotraj pedagoškega procesa preverimo uporabnost izdelka. Sprva v manjšem številu v okviru muzejskih dejavnosti, nato znotraj širšega koncepta izobraževanja. K projektu smo povabili Festival lesa v Kočevju, ki je prevzel iniciativo za izdelavo modularne lesene igrače in jo po več letih postavil na trg, kot je bil tudi njen prvotni namen. MAO bo s svojimi pedagoškimi programi poligon za testiranje igrače *Konstrukta* za vrtčevske in osnovnošolske otroke.

V letu 2022 je bil projekt izbran kot prejemnik na razpisu *Spodbujanje kreativnih kulturnih industrij – CzK*, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo. Igrača *Konstrukta* je tudi prejemnica znaka odličnosti, ki ga podeljuje Center za kreativnost.

14.00–14.45

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj
Belo zlato: zgodbe o bombažu,
 predavanje

Poudarek na vsebinah za OŠ3 in SŠ

Izvajajo: Tina Palaić, kustosinja v Slovenskem etnografskem muzeju (SEM)

SEM je v sklopu mednarodnega projekta *Evropski muzeji in muzeji svetovnih kultur kot prostori skrbi (2019–2023)* pripravil razstavo o bombažu. Gre za pomembno surovino, ki je soustvarila globalni kapitalistični sistem in s tem sooblikovala svet, v katerem živimo. Razstava predstavlja izbrane predmete iz misijonarske zbirke iz Bengalije v vzhodni Indiji in zbirke barona Antona Codellija in njegovega sodelavca Lea Poljanca iz Toga iz začetka 20. stoletja. Tekstilni izdelki in indijski tiski, pa tudi fotografsko in filmsko gradivo osvetljujejo proizvodnjo bombaža in oblačilno kulturo v obeh deželah. Razstava osvetljuje tudi sodobne izzive pridelovalcev bombaža v indijski zvezni državi Odiša in v afriški Republiki Togo, kjer sta se v začetku leta 2022 s pridelovalci bombaža pogovarjali dr. Kanika Gupta (Indija) in Ana Reberc (Slovenija). Na srečanju bosta predstavljena vsebina razstave in spremljevalni program, ki bosta prikazala vpetost slovenskega ozemlja v globalne tokove in povezave v preteklosti in danes.

15.30–17.00

Gibljeve skulpture,
 gibalno likovna delavnica

Poudarek na vsebinah, primernih za OŠ in SŠ

Koncept in izvedba:
Ajda Tomazin, koreografinja in oblikovalka

Namen delavnice je opolnomočenje strokovnih delavcev pri pridobitvi orodja za integracijo giba in likovnega izražanja ter spodbujanje skupinske dinamike.

V ustvarjalnici se bomo lotili študije telesa, telesnega izraza in iskali sledi plesa, ki jih bomo v različnih tehnikah vizualnega izražanja prevedli v gibljivo skulpturo. V plesnem delu bodo udeleženci spoznali, kaj pomeni gib, kakšni so pristopi in mogoče perspektive opazovanja ter kako gib zapišemo, v likovnem delu pa se bodo lotili umetniškega procesa v različnih vizualnih tehnikah s končnim izdelkom – gibljivo skulpturo.

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj V vrtincu sprememb,

velika naravoslovna razstava

Cankarjev dom v sodelovanju s Prirodoslovnim muzejem Slovenije

Velika naravoslovna razstava, prva tovrstna v zgodovini Cankarjevega doma, obiskovalce popelje skozi evolucijo Zemlje, vse od njenega nastanka pred 4,6 milijardami let in poznejšega življenja na njej ter prikaže skrito, nenavadno, presenetljivo, človeškim očem pogosto nevidno življenje in dogajanje v naravi.

Od blizu in interaktivno je mogoče spoznati tako evolucijo od nastanka planetov do življenja na Zemlji kot tudi posamezna značilna naravna okolja v Sloveniji (gore, morje, kraški svet ...) z živalskimi in rastlinskimi vrstami, ki jih naši vnuki morda ne bodo več srečali v naravnem okolju. Slovenija ima burno geološko zgodovino in visoko stopnjo biodiverzitete, ki pa se dandanes spreminja precej hitreje, za kar je odgovoren tudi človek, saj je nekatere običajno naravne procese nezadržno pospešil.

Velik poudarek razstave je na izobraževalnem programu za osnovnošolce, dijake in tudi odrasle obiskovalce.

10.30–11.15

Vodenje po razstavi s predstavitvijo pedagoških programov

Poudarek na vsebinah za V, OŠ in SŠ

Izvajaja: Cankarjev dom

12.00–12.45

Strokovno vodenje po razstavi

Poudarek na vsebinah za V, OŠ in SŠ

Izvajaja: dr. Staša Tome, Prirodoslovni muzej Slovenije

Udeležencem vodenja bomo predstavili ključne teme, predstavljene na razstavi, ter nekatere zanimivosti, ki naravo delajo tako posebno in občudovanja vredno. Razmišljali bomo tudi o vplivu človeka na naravo in se spopadli z vsakdanjimi izzivi, kako ravnati, da bomo zagotovi trajnostno bivanje nam in tudi našim zanamcem. Kratko bomo predstavili tudi pedagoške programe za različne starostne stopnje, ki jih izvajamo ob razstavi.

Narava, naš najdragocenejši zaklad, vodenje po razstavi z delavnico

Poudarek na vsebinah za OŠ3 in SŠ

Izvajaja: Doroteja Fon, Prirodoslovni muzej Slovenije

Na vodenju po interaktivni razstavi se bomo s pomočjo pametnih telefonov podali na lov za zakladom. Zaklad, ki ga bomo (po)iskali, sta okolje in narava, ki bosta nam in še veliko prihodnjim generacijam omogočila kakovostno življenje v sozvočju z naravo. A kako do njega? Napeto bo, tekmovalno in zabavno. Ter seveda poučno.

Foto: Aleš Rosa

VELIKA SPREJEMNA DVORANA in PRVO PREDDVERJE

Bazarjeva kul-pot

V **Veliki sprejemni dvorani** Cankarjevega doma bodo urejeni razstavniki, kjer bodo prikazana vsa področja kulturno-umetnostne vzgoje s (spletnimi) gradivi, predstavitvami in dodatnimi informacijami.

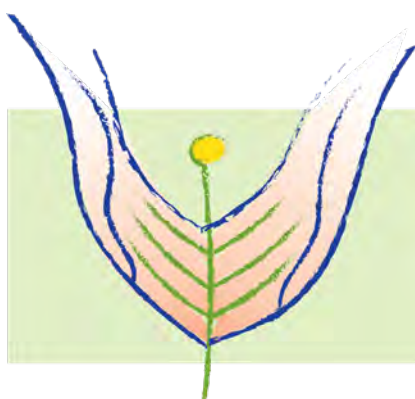
Na razstavnih prostorih, ki jih pripravljamo z medresorskimi partnerji v **Prvem preddverju**, boste spoznali, kako lahko kulturo in umetnost povežemo z drugimi področji. Posebno mesto bo namenjeno predstavitvam:

Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju, projekt

Namen projekta *Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju* (PC VIZ) je učenje za trajnostni prehod s ciljem sistematičnega in celostnega vključevanja podnebnih ciljev in vsebin v predšolsko vzgojo, osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje, višješolsko strokovno izobraževanje ter izobraževanje odraslih.

V projektu poleg Ministrstva za okolje, podnebje in energijo ter Ministrstva za vzgojo in izobraževanje sodelujejo še: Center RS za poklicno izobraževanje, Center šolskih in obšolskih dejavnosti, Andragoški center Slovenije in Zavod RS za šolstvo. Komuniciranje z javnostmi in seznanjanje z rezultati projekta, z namenom ozaveščanja ter vzgoje in izobraževanja o podnebnih spremembah, sta med skupnimi nalogami partnerjev (razvojnih javnih zavodov).

Na razstavnem prostoru bodo prikazali namene in cilje projekta ter primere organizacije dogodkov in izvajanja različnih aktivnosti ter drugih oblik ustvarjanja, kjer je sledenje trajnostnim in posebej podnebnim ciljem zastopano v kulturi bivanja, umetniškega in drugega ustvarjanja ter ohranjanja kulturne dediščine. Predstavitve v različnih oblikah (slikovni materiali, video in knjižno oziroma tiskano gradivo) bodo podprte s priložnostmi razgovora s strokovnimi delavci.

PODNEBNI CILJI IN VSEBINE V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

ŽIVIMO PROSTOR: Premišljeno z naravo in arhitekturo, razstava

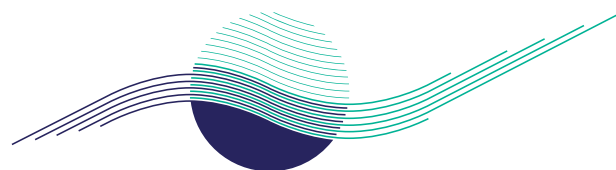
Pregledna razstava predstavlja združeno poslanstvo dveh nevladnih organizacij, ki si prizadevata k boljši prihodnosti prostora. Razstava na eni strani s poslanstvom organizacije Umanotera zelo nazorno prikazuje posledice podnebnih sprememb, ki jih bomo lahko v Sloveniji občutili, če ne bomo odločno in premišljeno zmanjšali izpustov toplogrednih plinov, na drugi strani pa Center arhitekture Slovenije predstavlja svoj pristop k vzgoji otrok in mladostnikov za drugačno prihodnost prostora, saj ni nikoli prepozno ali prezgodaj za ozaveščanje o pomenu kakovostnega prostora.

Andragoški center Slovenije, predstavitev

Andragoški center Slovenije (ACS) je vodilna nacionalna ustanova za razvoj in raziskovanje izobraževanja odraslih ter partner pri udeležanju strategije vseživljenjskosti učenja.

Na Kulturnem bazarju bo ACS s partnerji predstavil aktivnosti in izdelke, povezane z vseživljenjskim učenjem in medgeneracijskim sodelovanjem. Udeležence bomo povabili k sodelovanju v *Tednih vseživljenjskega učenja* (TVU), ki so najvidnejša promocijska kampanja na področju izobraževanja in učenja v Sloveniji, ter na *Paradi učenja – Dnevu učečih se skupnosti* z osrednjo vlogo v TVU. Poskrbeli bomo tudi za večjo prepoznavnost in sodelovanje mreže izvajalcev izobraževanja odraslih v kulturno-umetniški vzgoji.

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

Na Bazarjevo kul-pot se lahko odpravite kadarkoli od 8.00 do 18.00, za ogled razstavnih prostorov v okviru strokovnega izobraževanja in usposabljanja je vsem priznanih 60 minut, a vas vabimo, da jim namenite več časa – tako se boste lahko podrobneje seznanili s kakovostno kulturnovzgojno ponudbo na različnih področjih kulture ter spoznali različne možnosti za vzpostavitev kreativnih partnerstev s kulturnimi ustanovami in partnerji Kulturnega bazarja.

Foto: Aleksandar Domitrica

Foto: Darja Štravs Tisu

DRUGO PREDDVERJE

17.00–18.00

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj
Kako diši! Kako je okusno!,
medresorska predstavitev potencialov povezovanja

Vabljeni na medresorsko predstavitev povezovanja raznovrstne lokalne (pre)hrane, kulturne dediščine, umetnosti in turizma ter trajnostnosti. Udeleženci dogodka bomo spoznali in poskusili slovenske jedi in živila. Ker je letos **mednarodno leto prosa**, bomo spoznali, kako ga lahko uporabimo pri pripravi zdravih in okusnih obrokov.

MEDNARODNO LETO
PROSA
2023

DÓBER TEK
Slovenija

Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025

**Kulturni
bazar**
2023

ZUNAJ CANKARJEVEGA DOMA

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Veliki oder, Krekov trg 2

14.00–15.30

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj
REČI REČI,
predstava s pogovorom

Poudarek na vsebinah za otroke med 7. in 11. letom

Režiserja, koreografa in izvajalca: Jan Rozman, Julia Keren Turbahn, produkcija: Emanat, koprodukcija: Lutkovno gledališče Ljubljana, v sodelovanju s FELD Theater für junges Publikum. Pogovor vodi Maša Radi Buh, dramaturginja, kritičarka in teatrologinja.

Kakšne reči nas obkrožajo? Ali reči res lahko kaj rečejo? Imajo vse reči obliko? Kaj je pravzaprav ta presneta reč!? Predstava raziskuje reči, ki nas obkrožajo v našem vsakdanu ter preizprašuje občutke in ideje, ki jih v nas sprožajo. Gre za predstavo predmetnega gledališča, namenjeno mlajšemu občinstvu, v kateri plesalca skupaj z občinstvom odkrivata skrivnostne in zanimive lastnosti plastičnih predmetov in njihovo vpletenost v človeški vsakdan, ob tem pa potencial animacije raje kot skozi klasične lutkovne tehnike iščeta z gibom in plesno umetnostjo. Predstava otrokom inovativno in humorno razpira problematiko ekologije – jih ozavešča o posledicah uporabe plastike ter jih spodbuja k skrbi za okolje.

Neinstitucionalna uprizoritvena scena zaradi večje pretočnosti in dinamičnosti ustvarjalkam in ustvarjalcem pogosto omogoča prostor za neposredno in gibčno odzivanje na pereče probleme in tematike sedanjosti. Pogovor po predstavi bo skozi razpravo o potencialu odpiranja družbenokritičnih tematik na kratko osvetlil vlogo izveninstitucionalnih producentov pri ustvarjanju predstav za otroke in mladino.

Foto: Nada Žgank

14.00–15.00

PO LJUBLJANSKIH ULICAH

Z izostrenimi čuti na pot,
izkustvena delavnica

Poudarek na vsebinah za V in OŠ1

Izvajata: Center arhitekture Slovenije, program Igriva arhitektura

Znane odprte prostore po mestu bomo raziskovali z vsemi čutili, pri tem pa odkrivali nova občutja, ki jih ob tem zaznavamo. Podali se bomo v otroški svet in se skušali poistovetiti z mladostno raziskovalno energijo. Prevezali si bomo oči in prostor raziskovali le z drugimi čutili, nato pa si bomo prostor ogledali tudi s pomočjo ogledalc. V nadaljevanju se bomo osredotočili še na posamezne materiale, ugotavljali, po čem hodimo, kaj nas obdaja, materiale potipali in ugotavljali, ali so hladni ali topli, gladki ali hrapavi, naravni ali umetni. Skozi igro se bomo naučili opazovanja prostora drugače, kar bodo udeleženci zlahka prenesli na dejavnosti v šoli ali vrtcu.

Zbirno mesto:
Kongresni trg, pred Rektoratom Univerze v Ljubljani

Foto: arhiv Centra arhitekture Slovenije

16.00–16.45

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ prvo nadstropje razstavne hiše, Metelkova ulica 2

Tematski sklop Ustvarjalnost za trajnostni razvoj

Belo zlato: zgodbe o bombažu,
vodenje po razstavi

Poudarek na vsebinah za OŠ3 in SŠ

Izvajata: Tina Palaić, kustosinja SEM

Slovenski etnografski muzej je v sklopu mednarodnega projekta *Evropski muzeji in muzeji svetovnih kultur kot prostori skrbi (2019–2023)* pripravil razstavo o bombažu, s katero predstavlja izbrane predmete iz misijonarske zbirke iz Bengalije v vzhodni Indiji ter zbirke barona Antona Codellija in njegovega sodelavca Lea Poljanca iz Toga iz začetka 20. stoletja. Razstava osvetljuje tudi sodobne izzive pridelovalcev bombaža v indijski zvezni državi Odiša in v afriški Republiki Togo, ki sta jih v začetku leta 2022 med pridelovalci bombaža zaznali dr. Kanika Gupta (Indija) in Ana Reberc (Slovenija). Na vodenju si bomo ogledali oblačila iz obeh dežel, pa tudi album s fotografijami iz Toga, ki so bile posnete med letoma 1911 in 1914, ter odlomek iz filma *V nemškem Sudanu (Im Deutschen Sudan, 1914)* nemškega režiserja Hansa Schomburgka. Svoje izkušnje z gojenjem bombaža v obeh deželah so v video intervjujih delili tudi kmetovalci.

Tkalska delavnica v Kerali, Indija. Foto: Kanika Gupta, 2022

Kulturni bazar 2023 bo organiziran skladno z načeli trajnostnega razvoja.

Avtorjem fotografij in slikovnega gradiva se zahvaljujemo za brezplačno objavo.

Vabljeni na jubilejni, petnajsti Kulturni bazar 2023!

Več informacij na <https://kulturnibazar.si/>

REPUBLIKA
SLOVENIJA

MINISTRSTVO
ZA KULTURO

MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN
IZOBRAŽEVANJE

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

cankarjev dom

Partnerji

REPUBLIKA
SLOVENIJA

MINISTRSTVO
ZA ZDRAVJE

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

MINISTRSTVO ZA
NARAVNE VIRE IN PROSTOR

CMEPIUS
Center E3 za mobilnost
in evropske programe
izobraževanja in
usposabljanja

CPI
CENTER RS ZA
POKLICNO
IZOBRAŽEVANJE

Andragogical center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

Častna pokroviteljica

unesco
Slovenska
nacionalna komisija

Medijski partner

